

άβαρᾶς

— 9 —

άβαριτος

μάκρυνε, συνών. ἀπωσον τῆς ἐπισήμου γλώσσης σύνηθ.: Ἀβάρα τὸ καῖκιν ἀπὸν τὴ στερεά! Σύμ. Ἀβάρα τὴν κοντάρα! φρ. ἔλλειπτ., ἡτοι ἀπομάκρυνε τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ὕδων μὲ τὸ κοντάριον) Προπ. 2) Ἐπιφρηματ. μακρὰν Δαρδαν. Μεγίστ. Πελοπν. (Λακων.) : Ἀβάρα, ἀβάρα πήγαινε! Λακων. Ἀβάρα ἀπὸ κείνονε! (δηλ. φεῦγε, πήγαινε) αὐτόθ. Ἀβάρα εἰναι Μεγίστ. || Φρ. Κάμινω ἀβάρα (ἀπομακρύνω, παραμερίζω τινὰ) Δαρδαν. Μεγίστ.

ἀβαρᾶς ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Θηλ. ἀβαρᾶσσα Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Οὔδ. ἀβαρᾶν Πόντ. (Τραπ.) ἀβαράδικον Πόντ. (Κερασ.)

Περσοτουρκ. *a varia* = ἀλήτης, τυχοδιώκτης, ὄκνηρός, ἀεργος.

Ο δι' ἔλλειψιν ἐργασίας μένων ἀεργος ἔνθ' ἀν.: Κάθουμαι ἀβαρᾶς Τραπ. Χαλδ. Ἐπέμ' να ἀβαρᾶς καὶ ντὸ ϑ' εὐτάγω 'κ' ἐξέρω (ἔμεινα χωρὶς ἐργασίαν καὶ δὲν γνωρίζω τί θὰ κάμω) Χαλδ. Ἀβαρᾶς μὴ στέκ' Κοτύωρ. Χαλδ.

ἀβάραστος ἐπίθ. Πόντ. (Οἰν. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. βαρᾶσκον μα = βαρύνομαι, γίνομαι ἔγκυος, περὶ οὗ ἵδ. βαρεσάζω.

1) Ὁ μὴ βαρυνόμενος, ἀβάρετος, ἀκάματος, ἀοκνος Πόντ. (Τραπ.): 'Σ τὴ δουλείαν ἀτ' ἀβάραστος ἔν' (εἰς τὴν ἐργασίαν του εἰναι ἀοκνος). 2) Η μὴ ἔγκυος, μόνον ἐπὶ γυναικός, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ζώου Πόντ. (Οἰν. Τραπ.): 'Η νύφε ἀβάραστος ἔν' (ἡ νύμφη δὲν εἰναι ἔγκυος) Οἰν. 'Αοῦτο τὸ νυφαδόπον ἀβάραστον ἔν' (αὐτὴ ἡ νυφούλλα εἰναι ἀβ. νυφαδόπον υποκορ. τοῦ νύφε) Τραπ.

ἀβαρεσγά ἡ, σύνηθ. ἀβαρεσὰ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀβαρισὰ Σάμ. κ. ἄ. ἀβαριδὰ Ἡπ. (Ιωάνν.) Λέσβ. κ. ἄ. ἀαρεσὰ Κάρπ. ἀβαρεσκὰ Σίφν. ἀβαρειεψὰ Σίφν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ούσ. βαρεσιά. Τὸ ἀβαρειεψὰ κατ' ἐπίδρασιν τοῦ βαρειέματι.

Τὸ νὰ εἰναι τις ἀβάρετος, ἡ προθυμία εἰς ἐργασίαν, φιλοπονία, ἐργατικότης σύνηθ.: Ἀβαρεσμὰ ποῦ τὴν ἔχει ὅλο νὰ πολεμᾷ! Χαρὰ 'ς τὴν ἀβαρεσμὰ σου! σύνηθ. || Φρ. Καλὴ ἀβαρεσμὰ (ἐπὶ τοῦ ἀσχολουμένου εἰς πράγματα ἀνάξια λόγου) πολλαχ.

ἀβάρετος ἐπίθ. (I) κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀβάριτονς Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ. ἄ.) Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσο.) Μακεδ. (Σισάν.) Σάμ. Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἄ. ἀβάρετε Τσακων. ἀβάρητος Κύπρ. ἀβάρητος Κυκλ. ἀβάρητος Κάρπ. Κύπρ. ἀνιβάρητος Ἡπ. κ. ἄ. Θηλ. ἀβάρετος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. βαρετός. Τὸ ἀβαρετος ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ φ. βαρᾶ. Περὶ τοῦ τύπ. ἀνιβάρετοντος ἵδ. ἀ- στερητ. 1 δ κέξ. Τὸ θηλ. ἀβαρέτος ἐκ τοῦ ἀβαρέτισσα.

1) Ὁ μὴ βαρυνόμενος, ὁ μὴ ἀποκάμνων, ἐργατικός, ἀοκνος, ἀκούραστος, ἀντίθ. τοῦ βαρετός, κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) Τσακων.: Εἴναι ἀβάρετος 'ς τὴ δουλειά του. Οἱ γέροι εἰναι βαρετοί, τὰ παιδιὰ εἰν' ἀβάρετα. Εἴν' ἀβάρετη γυναῖκα, ἀπὸ τὸ πρωὶ ὥς τὸ βράδυ δὲν κάθεται καθόλου κοιν. || Παροιμ. Ἀάρετο παιὶ χαρὰ σπιδιοῦ (τὸ ἐργατικὸ παιδὶ φέρει εὐτυχίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν) Κάρπ. Συνών. ἀλαφρο-κόκκαλος, πεταροῦδος. 2) Ὁ μὴ προξενῶν βάρος, ὁ μὴ ὄχληρος Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.

Σισάν.) Νάξ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.: Εἴν' ἄνθρουπος ἀβάριτος, δυὸς ὡρις τοὺν ἀκούς καὶ δὲν τοὺν βαρείεσι Σισάν. Εἴναι ἀβάρετος ἄνθρωπος, δὲν σοῦ κάνει τίστα νὰ τόνε βαρεθῆς, μητὲ ζητᾶ σου τίστα ποτὲς μητὲ παραμιλεῖ μητὲ ξαρωτὰ μητὲ τίστα Νάξ.

ἀβάρετος ἐπίθ. (II) σύνηθ. ἀβάριτος Ἡπ. Μακεδ. (Βογατσ. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) ἀβάρητος Πελοπν. (Λακων. Μάν. κ. ἄ.) ἀβάρητος Πελοπν. (Μαζαίκ. Τρίκκ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. βαρᾶ.

1) Παθ. ὁ μὴ βαρείς, ὁ μὴ κτυπηθείς, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων σύνηθ.: 'Αβάρετος κλαῖς Μῆλ. κ. ἄ. 'Αβάριτον ἀβγό (φὸν μὴ κτυπηθὲν πρὸς παρασκευὴν καρυκεύματος) Ἡπ. 'Αβάριτον γάλα (ὅπερ δὲν ἐκτυπήθη διὰ τοῦ συνήθους ξυλίνου δργάνου πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου) αὐτόθ. 'Εχου τὰ καρύδια ἀβάριτα (ἥτοι δὲν τὰ ἐκτύπησα διὰ μακρᾶς ράβδου διὰ νὰ καταπέσουν ἐκ τοῦ δένδρου) αὐτόθ. Ρόβη ἀβάρετη (τῆς ὁποίας δὲν ἀπεχωρίσθη ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ διὰ κτυπημάτων) Πελοπν. (Σουδεν.) Συνών. ἀδαρτος, ἀχτύπητος. 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ κτυπήσας, συνήθως ἐπὶ πραγμάτων Ζάκ. Πελοπν. (Άρκαδ. Λακων. Μάν.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἄ.: Κανόνι - ντουφέκι ἀβάρετο (τὸ ὄποιον εἰναι μὲν πλῆρες, ἀλλὰ δὲν ἐπιρροκρότησεν ἀκόμη) Ζάκ. Γιόμα ἀβάρετο (δὲν ἐσήμανεν ἀκόμη ἡ δωδεκάτη μεσημβρινή) αὐτόθ. β) Ὁ μὴ ἀνατείλας, ἐπὶ ἥλιου Πελοπν. (Άρκαδ. Μάν. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αίτωλ.): 'Ο ἥλιος εἰν' ἀβάρετος (ἥτοι δὲν ἔχει βαρέσει εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὁρέων, δὲν ἔχει ἀνατείλει) Άρκαδ. Μάν. κ. ἄ. Συνών. ἀβγαλτος. || Επιφρηματ. φρ. 'Εφυγα - ἥρθα - γύρισα ἀβάρετος ὁ ἥλιος (κατ' ἔλλειψιν τῆς μετοχ. δητας, ήτοι πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου) Πελοπν. Πήγα ἀβάριτοντος οὐ ἥλιους Αίτωλ. Πρ. ἐν λ. ἀβασίλευτος δημοίαν φρ. ἀβασίλευτος δηλιος.

ἀβαρία ἡ, (I) κοιν.

Ίταλ. *a varia* = βλάβη πλοίου.

1) Βλάβη πλοίου ἡ τοῦ φορτίου του κατὰ τὸν πλοῦν, ἡ ἀπόρριψις τοῦ φορτίου εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἀποφυγὴν καταποντισμοῦ ἐν καιρῷ τριχυμίας κοιν. ὡς ναυτικὸς δρ.: Τὸ καράβι ἔκανε - ἔπαθε ἀβαρία. Κάναμε ἀβαρία ἀπὸ τὴ φονδούνα κοιν. || Φρ. Κάνω ἀβαρία (ἥτοι ὑποχωρῶ, μετριάζω τὰς ἀξιώσεις μου ἀρκούμενος εἰς ὀλίγα, ἐνῷ πρότερον ἐξήτουν πολλὰ) κοιν.

β) Μεταφ. ἔκτρωσις τοῦ ἐμβρύου γυναικὸς Μεγίστ.: 'Εκαμεν ἀβαρίαν. γ) Ἐμετος Ἀθην. κ. ἄ.: 'Έκαν' ἀβαρία.

2) Ζημία προερχομένη ἐξ ἀβαρίας ἡ ἀλλης τινὸς αἰτίας σύνηθ.: 'Επαθα ἀβαρία. Χωρὶς ἀβαρία δὲ θὰ τὰ καταφέρῃς (ἐπὶ ἀναγκαίων θυσιῶν) σύνηθ. Σήμερα ἔπαθα μιὰ ἀβαρία, ψόφησε ἔτα χτῆμα μου (ζῶν) Θήρ.

ἀβαρία ἡ, (II) Κάλυμν. κ. ἄ.

Ἐνετ. *varea*.

Τὸ ἄκρον τῆς ιστοκεραίας ἀπὸ τοῦ σημείου, δην δένεται τὸ σχοινίον, καὶ πέραν.

ἀβαριτος ἐπίθ. σύνηθ. ὡς ναυτικὸς δρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀβαρία καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -τος.

1) Ὁ ὑποστὰς ἀβαρίαν, φθοράν, σύνηθ.: Καράβι ἀβαριτο σύνηθ. || Φρ. Εἴναι ἀβαριτος (σκωπτικῶς ἐπὶ ἀνθρώπου, δόποιος εἰς ἔξαιρετικὰς περιστάσεις, οἷον ἀσθενείας, τρόμου, ὑπνου βαθέος κττ., ὑφίσταται ἀκουσίως φυσικὰς ἐκκε-

